

Spiritualita, duchovní rozměr či duchovno jsou v současnosti relativně často a populárně užívané pojmy, navzdory tomu, že ne vždy je úplně jasné, co se jimi míní. Přes všechnu zvědavost i okázalé pohrdání, jichž se jim ze strany moderní západní společnosti dostává, usilují tzv. „seriózní vědy“ (s výjimkou teologie), pokud vůbec, o čistě objektivní a nezávislý popis tohoto fenoménu. Tak vznikla sociologie náboženství, psychologie náboženství a také religionistika. Je to pohled zvnějšku, který je sice velmi užitečný, ale nedostačující.

Sociální práce měla ve svých počátcích neoddiskutovatelný duchovní aspekt, protože v mnoha náboženských systémech je péče a pomoc druhým přímo imperativem (příčemž starostlivost a dobré skutky budou případně v posmrtném životě odměněny). Z laické a dobrovolné služby se pod tlakem nových nároků stala na přelomu 19. a 20. století odborná a profesionalizovaná disciplína, jež si začala budovat své vlastní teorie i praktické postupy, osvobozené od náboženských „předpojatostí“. Nikoli sentiment, ale rozum. Ačkoli profesionalizace sociální práce měla a má svůj neopominutelný pozitivní dopad, vedla v průběhu desetiletí také k jisté ztrátě ústředních ideálů profese, na nichž je vlastně založena a bez kterých nemůže existovat. Slova jako soucit, srdce či vědomí duchovního přesahu naší práce znějí profesionáloví pohybujícím se mezi směnicemi, výkazy a měřitelnými výsledky značně cize a „nevědecky“. Teprve před asi patnácti lety si začali někteří západní sociální pracovníci uvědomovat, o jak moc tímto přístupem ochuzují své klienty i sebe samé.